

En skole for alle

OUR CHILDREN LEARNING

Learning, Culture &
Care for Each Other

På rett vei

Prosjektrapport 2023

Prosjektrapport for OCL's arbeid i 2023

Bergen desember 2023

I fjorårets rapport fortalte vi om byggingen av skolen og om den store åpningsfesten i Mairoum. Årets rapport har fokus på skoledriften, videreutvikling og noen aktuelle tema. Du vil også få høre hva barna og de voksne tenker om skolen og fremtiden.

Høydepunkter i 2023

- Drikkevannsbrønner ble boret i 4 landsbyer i mars/april. Det var i Ndoumabe, Gangoli, Baïnaka og Khogo
- Satellittskoler ble bygget i 3 landsbyer 10-30 km fra Mairoum. Det var i Gangoli, Baïnaka og Khogo
- Prosjekt i skolehagen med dyrking av grønnsaker og urter som en del av skoleundervisningen
- Første skoleår som startet i oktober 2022 ble gjennomført for 900 elever i henhold til plan (600 i Mairoum)
- Jordbrukskurs for voksne i sommerferien. 150 deltakere. 40 trær plantet i skolehagen
- Lærerlandsby ble bygget i Mairoum for å huse tilflyttende lærere
- Mange nye lærere ansatt. Flere av dem med lærerutdanning og lang erfaring
- Nytt skoleår startet opp i september, men utsatt skolestart i Khogo på grunn av en konflikt like utenfor prosjektområdet
- Treplantingsprosjekt med 1000 trær, ett for hver elev, er startet opp
- Omfattende og positiv mediadekning i nasjonale medier
- Lekeapparater i skolehagen er på plass. Paradishopping, disser, spillbrett
- Brønn ble boret i Kissinga i november (OCL-brønn nr 6!)
- Idrettsplass er etablert i skolehagen. Fotball-, håndball- og basketballbane med mål og baller
- Ndailongo som skal bli vår skolehelsesøster er midtveis i den 3-årige sykepleieutdannelsen

Økonomien i prosjektet er omtalt senere i dokumentet.

Kos deg med lesestoffet i dette heftet og bli med oss på reisen videre.

Hilsen oss i styret for **Our Children Learning**

Stolte barn viser fram sine karakterkort etter fullført første skoleår. En like stolt rektor sitter på huk foran med en grønn ballong.

En liten organisasjon – et stort og viktig arbeid

Our Children Learning ble stiftet i Bergen i 2021 og innsamling av penger startet umiddelbart. Byggingen av skolen startet i januar 2022, og i mai samme år stod skolen ferdig. Høsten 2022 startet vi opp med 600 elever i Mairoum og rundt 300 på «satellittskoler» i omkringliggende landsbyer. Skolene er for alle, og skolegangen er gratis. Foreldrene betaler med sin dugnadsinnsats.

OCL's leder og grunnlegger Ousmane Kabo bor i Bergen, men han er fra prosjektområdet som ligger helt sør i Tsjad og han tilhører tounfolket. Uten Ousmanes lokale kunnskap, kontaktnett og visjoner ville det ikke vært noe skoleprosjekt. Analfabetismen i Kokaga var i starten av 2022 på hele 99,5%. Prosjektområdet med sine 12 landsbyer hvor tounfolket bor, hadde hverken skole, vann, sanitæranlegg eller strøm da vi startet. Nå har de alt dette Mairoum, og flere landsbyer har fått brønner og satellittskoler. En helsesykepleier er under utdanning og vil bli ansatt ved skolen etter utdanningen. Vi er stolt over det vi har fått til på kort tid, med små midler og helt uten korrupsjon.

Skolen i Mairoum skal brukes til mer enn bare skole. Vi er allerede i gang med opplæring i effektivt landbruk med enkle midler, så folket kan dyrke jorden også i den tørre årstiden. Ved skolen vil vi gi også tilbud til de mange unge mødre. Ved å gi dem et nettverk, praktiske ferdigheter og kunnskap om økonomi og helse, tror vi at mye i dette samfunnet vil kunne blomstre.

Vi vet at bistand kan gi avhengighet. Tounfolket er stolte og de er fast bestemt på at de skal overta også det økonomiske ansvaret ved å etablere inntektsbringende arbeid ved skolen. Prosjektet mottar ingen offentlige midler fra hverken Tsjad eller Norge. Alt du leser om i denne rapporten er resultat av lokalbefolkningens utrettelige og imponerende egeninnsats kombinert med frivillige rause gaver fra enkeltpersoner, bedrifter og organisasjoner i Norge.

I sentrum for hele prosjektet er barna.

Ousmane Kabo sammen med noen av elevene

Selvstendighet – ikke avhengighet

Dugnadsarbeidet har tilført samfunnet nyttig fagkompetanse, og det har gitt lokalt eierskap og samhold på tvers av landsbyene.

Da vi våren 2023 skulle bore drikkevannsbrønner i 4 landsbyer stilte OCL som krav til entreprenøren som fikk oppdraget, at to unge menn fra lokalbefolkningen skulle få være med på alle brønnboringene og de skulle i tillegg få gå i lære hos virksomheten i 3 måneder. På den måten ble lokalbefolkningen ikke bare mottakere av 4 nye brønner – de ble brønnborene!

Skolen har solcelleanlegg med batteri for å drive en brønnpumpe hele døgnet og belysning på kveldstid. Å være selvforsynt med strøm er viktig i et land der offentlig strøm ikke er stabil. Skolen tilbyr lading av mobiltelefoner, lykter og powerbanks mot en liten avgift. Inntektene benyttes til å dekke den obligatoriske elevforsikringen på 5 kroner pr. år for de som ikke selv har råd til dette. Slik sikres vårt viktige prinsipp om at skolen er for alle, og lokalbefolkningen har med dette vist at de har tatt første skritt på veien til økonomisk selvstendighet.

Da nye lærere skulle ansettes til skolestart høsten 2023, oppstod et behov for boliger til lærere som ville flytte til Mairoum. Lokalbefolkningen satte i gang med å bygge en lærerlandsby på skoletomten. Denne ble finansiert av lokalbefolkningen selv. De brukte murstein, sement og bølgeblekk, og kombinerte nye materialer med den lokale byggeskikken med runde hytter. Hyttene fikk murgulv og veggene ble pusset innvendig.

OCL Norge har i samarbeid med lokalbefolkningen planlagt flere prosjekter for å oppnå fullstendig økonomisk selvstendighet og dermed uavhengighet av OCL's bistand. Det er fortsatt litt tidlig å si når dette vil skje, men vi jobber for å skape inntektsbringende arbeid ved skolen. Dugnadsbasert innsats ved syverksted, mursteinsproduksjon, isbit-produksjon, saueavl og skolemøbelproduksjon er noen av idéene som kan gi inntekter til skolen og nyttig kunnskap til de som gjør jobben.

En av flere lærerboliger på skoletomten, finansiert og bygget av lokalbefolkningen.

Dugnadsånden lever videre. Her rydder de skoleklassen etter at regntiden har fått gress og busker til å vokse vilt i sommerferien.

ECAM går foran

Skolenettverket i prosjektområdet heter ECAM (Les Ecoles Caritatives et Assosiatives de Mairoum). Skolene blir lagt merke til i hele Tsjad. ECAM er folkets stolthet og de har god grunn til i være stolt.

I oktober laget den riksdekkende nyhetskanalen Focus Média en flott TV-reportasje om skolen vår. Barna sang nasjonalsangen og rektor og flere andre ble intervjuet. Det ble vektlagt at skolen er gratis for barna, og at kvaliteten er høy. Det ble også gitt en tydelig oppfordring om å gi skolen de nødvendige nasjonale godkjenningene. Dette er viktig for at barna skal kunne dokumentere at de har skolegang, så de kan komme inn på videregående skole og studier.

En representant ved utdanningsministerens kontor i hovedstaden leste fjorårets prosjektrapport (bok), og han var imponert. Han sier at han vil få med sine kolleger og besøke skolen for å lære av prosjektet. Det gjenstår å se om de kommer, men de har sett oss og det blir vanskelig å ignorere dette prosjektet. Lærere foretrekker dessuten å jobbe for ECAM fremfor andre skoler. Forutsigbare lønninger er selvsagt en viktig grunn til dette, men godt utdannede lærere med lang erfaring forteller at dette er den beste skolen. Blant annet fordi vi kombinerer teoretiske og praktiske fag.

Det er radikalt med gratis skole for alle helt uavhengig av kjønn, folkegruppertilhørighet og familiens situasjon. Denne erfaringen vil barna ta med ut i arbeidslivet og eventuelt politisk liv senere. Det er også helt unikt at skolen kombinerer praktisk og teoretisk undervisning. Barna får opplæring i dyrking av jorda i den tørre årstid, knytning av fiskegarn, lokal byggekunst og tresløyd. Dette er ferdigheter som lokalsamfunnet har behov for i tiden som kommer.

Elever i femte trinn lager skilt med navn på de ulike artene av grønnsaker og urter i skolens jordbruksprosjekt.

Elever i fjerde trinn. De har det største klasserommet og har stå de ved skolepultene som er utviklet av OCL og laget av foreldre og elever på dugnad.

Alle landsbyene er med

I 2022 var fokuset vårt på skolen i Mairoum. Det ble tidlig klart at de minste barna fra landsbyene lengst unna ikke kunne flytte hjemmefra, og at de heller ikke kunne gå til Mairoum hver dag. Vi så også at de litt eldre barna som bodde i Mairoum i skoleuken og reiste hjem i helgene, dro med seg vannrelaterte sykdommer tilbake til skolen, sykdommer som vi var kvitt i Mairoum som resultat av skolens brønn med rent drikkevann.

OCL søkte Stiftelsen Anna Jepsens Minde om midler til bygging av «satellittskoler» i 3 landsbyer og tilhørende brønner. Vi fikk innvilget søknaden og byggingen startet umiddelbart. På grunn av svekket kronekurs og økte transportkostnader måtte det suppleres med litt ekstra midler fra andre givere (Aktiv Omsorg Vest AS og gaver i forbindelse med en 60-årsdag), men skolene ble reist på rekordtid i landsbyene Gangoli, Baïnaka og Kogho. Tidligere hadde det vært skole under et enkelt stråtak drevet av en lærer med liten og ustabil lønn på hvert av disse stedene. Nå ble lærerne tatt inn under rektor Ramadans ledelse i Mairoum. De fikk god og stabil lønn og fikk være med på kompetansebyggende fagdager sammen med lærerne fra Mairoum. Brønner ble etablert i de samme landsbyene og i tillegg fikk Ndoumabé en brønn siden mange av Mairoums elever kommer derfra (finansiert av Grafisk Digital AS). Den første brønnen ble boret på verdens vanddag 22. mars. Det var en viktig symbolsk og praktisk handling. Den dagen andre møttes for å holde fine taler om betydningen av vann, boret vi 40 meter ned i bakken og fikk opp krystallklart godt drikkevann.

De tre satellittskolene har fått skolemateriell til både lærere og elever. Det har vi i tillegg bidratt med til to andre landsbyer hvor de fortsatt har skole under enkle stråtak. Gleden var ekstra stor i landsbyen Kissinga da det i november 2023 ble boret en brønn også der. Endelig kunne også de få drikke rent vann.

Satellittskole i Khogo

Provisorisk skole i Beyo

Satellittskole i Bainaka

Prosjektkart desember 2023

Markens grøde

Elevene har under veiledning laget sin egen grønnsakhage. Det gikk på omgang mellom klassene å ha ansvar for vanning og luking. Ungdommene flettet høye gjerder av strå som ble satt opp rundt hele grønnsakhagen for å holde dyrene unna. Ulike urter og salatblader spirte opp og vokste seg høye. Da avlingen var moden, ble resultatet fordelt mellom elevenes familier. Et godt tilskudd i matveien i tørketiden, for i denne årstiden har ingen tidligere dyrket noe i dette området.

Bilde: Grønnsakhage en del av undervisningen

Inspirert av dette ble det arrangert tre ulike jordbrukskurs i skolens lokaler da elevene hadde sommerferie. 150 voksne kvinner og menn deltok på dette, og som praktisk øvelse plantet de 40 trær på skoletomten. Noen som skal gi skygge og et stort antall mangotrær som er starten på en skolefrukt-ordning. Og det stopper ikke der. Ved skolestart i september var foreldrene samlet til foreldremøte/folkemøte i 3 dager. De hadde idedugnad i grupper der de kom med forslag til ulike tiltak. Det ble foreslått og vedtatt at det skulle såes et frø for hver elev i små vekstposer. 1000 vekstposer er allerede kjøpt inn. Elevene skal vanne plantene gjennom året, og ved sommeravslutningen i mai 2024 skal hver elev få med seg ett tre som kan plantes i elevenes landsbyer. Det betyr 900-1000 nye trær i utkanten av ørkenen Sahara. Det hindrer ørkenspredning og det gir både skygge og mat. Hverken jordbrukskurs eller treplantingsprosjekt har kostet OCL en eneste bistandskrone. Dette er lavbudsjetttiltak i lokalbefolkningens regi.

Bilde: 300 av totalt 1000 planteposer er klargjort med næringsrik jord. I hver av de 1000 posene skal de så et frø som blir til et lite tre som elevene skal få med hjem i starten av regntiden.

40 trær, en blanding av frukttrær og skyggetrær ble plantet i skolehagen. Dette vil om noen år kunne bety skolefruktordning ved skolen vår.

Deltakere på jordbrukskurs i skolens sommerferie. 150 kvinner og menn deltok på voksenopplæring i skolens lokaler med praksis i skolehagen.

Trivsel/skolemiljø

Når skolen er så populær at barna kommer nesten en time før skolen starter om morgenen, oppstår det noen utfordringer. Hvem skulle se til alle disse barna så de ikke ryker i tottene på hverandre? Løsningen ble at det ble arrangert klokkekurs for barna slik at de kan sjekke klokken på fars mobiltelefon og vente til rett før skolen begynner før de går hjemmefra.

I friminuttene er det heller ikke uproblematisk å ha 600 elever i fri dressur uten noe å ta se til. En vakt ble tidlig ansatt for å holde orden, og i høst ble det gjort mye for å legge til rette for aktivitet. En fullskala idrettsplass ble etablert. Fotballbane av internasjonal størrelse med solide sveiste mål av stål. Håndballbane med mål av stålprofiler som var malt i rødt og hvitt slik det skal være, og sist, men ikke minst en basketballbane med kurver fra Biltema i Norge montert på solide stålkonstruksjoner. Til alle disse banene fulgte det også de riktige ballene. Mange av dem fra Arna-Bjørnar hjemme i Norge.

Lekeapparater som en disse og oppmalte spillbrett på betong for dam og ludo. Flere rutenett ble malt på betongplattinger så barna kan hoppe paradiset. På den ene er alle landsbynavnene skrevet i rutene for at barna skal lære lokalgeografien.

For hver ting som skal gjøres, må det motiveres og tas initiativ, men når lokalbefolkningen kommer i gang går det unna. Den lokale menigheten i den katolske kirken stilte uoppfordret til dugnad. En stor gjeng kom og ryddet bort gress, buskas og trær på de tre ballbanene. Ulike landsbyer stilte også på tilsvarende dugnad. Midt på den store fotballbanen stod det igjen et kjempetre med så stor omkrets at ingen øks eller sag kunne komme gjennom. De sagde av det de kunne og lagde et stort bål rundt stammen for å brenne bort hele problemet. De er ikke rådløse i Mairoum.

Da Ousmane kom kjørende på vei til Mairoum tidlig om morgenen i 06.30-tiden møtte han flokker av barn springende fra Ndoumabé på vei til skolen i Mairoum. De lekte og lo og stoppet gjerne for å dele litt av skolemateren (peanøttene) med hverandre. Når de så Ousmane hilste de han smilende med «Bonjour monsieur». Slikt varmer en ildsjel.

Flere spillbrett, baner for ballspill og plattinger for å hoppe paradiset er kommet på plass i høst.

18 lærere, en rektor og en skolegårdsvakt

I 2022 ble det hovedsakelig satset på lokale lærere uten fagutdanning. Det viste seg at vi måtte supplere med noen utdannede lærere i løpet av året og en vakt som kunne se til barna i friminuttene. Lønningene lå litt over det tilsvarende skoler betalte og vi hadde enkelte klasser med godt over 100 elever. Før skolestart høsten 2023 fikk vi vite at maksimal størrelse på klassene er 50 elever, og at alle lærere måtte få en minimumslønn som var vesentlig større enn det vi tidligere hadde betalt. Uavhengig av bakgrunnen for innføring av disse kravene, var det en fantastisk mulighet for oss til å øke kvaliteten på skolen. Nå hadde vi fått støtte for å gi lærerne mer anstendig lønn og bedre arbeidsforhold. I september annonserte vi etter lærere på en regional radiokanal. Vi fikk mange søkere og vi ansatte 18 lærere for et nytt skoleår, mange av dem godt kvalifiserte med lærerutdanning.

Lærere og foreldreutvalg samlet utenfor skolen

Her følger noen intervjuer som Ousmane Kabo gjorde mens han besøkte skolen i oktober:

Kamdar Ambroise, lærer for femtetrinn ved skolen i Mairoum

Jeg er opprinnelig fra Sarh men jeg bor nå fast i Mairoum. Jeg har 36 elever og jeg liker best å undervise fransk, med det mener jeg rettskriving, grammatikk og lesing. Uten lesing og skriving kan man ikke lære matte eller naturfag og de andre fagene. Det er viktig at vi lærer de å ta gode valg og være gode forbilder og være i stand til hjelpe samfunnet i Tsjad til å gå fremover.

Jeg tror foreldre har forstått hvor viktig skolen er for deres barn, for ifølge dem selv har de selv gått glipp av muligheten til å ta seg utdanning. De hadde forklaringer som kanskje var gyldig den gang, men ikke nå lenger. Nå har de en skole her hjemme og har ingen grunn til å holde barna deres hjemme, uansett om det er gutter eller jenter. Alle har rett til å gå på skolen, selv de som har

gått noen år på skole, men som måtte avslutte av ulike årsaker. Men selv her i Mairoum er det noen foreldre som nekter å la barna komme på skolen. Barna blir holdt hjemme for å hjelpe foreldre med arbeid i åker, fiske og salg av ting, og jenter må være hjemme for å hjelpe mødrene med husarbeid. Jeg synes det er urettferdig for de barna det handler om. Når jeg snakker om det, ser jeg hvor forferdelig konsekvensene blir av valg foreldrene gjør på barnas vegne og hvor hardt det kan slå ut for dem i fremtiden. Det får konsekvenser for barna, men også Mairoum og samfunnet omkring kommer til å tape på at foreldrene deres valgte å holde barna hjemme. Vi har en jobb å gjøre når det gjelder dette.

Hvilke forskjeller ser du mellom ECAM og de andre skoler du jobbet i før? Vi har det jeg kan kalle for opplæringscenter i data, tømmerarbeid, syng og grønnsakdyrking. Jeg tenker også at det å hente lokal kunnskap og kompetanse inn i skolen er noe av det mest nyttige for barna. Skolen skal ikke ta fra dem noe, men gi dem noe i tillegg til det de kan lære lokalt.

Jeg tenker også på alle de andre prosjektene som styret snakker om, med isproduksjon, mursteinsproduksjon og kvinneopplæring. Det er et godt fagmiljø her med utdannede lærere der de fleste har tatt lærerutdanning.

Jeg har jo jobbet som lærer i flere år uten å bli tatt inn som funksjonær. Takket være ECAM har jeg nå full lærerjobb. Jeg bor her og klarer å sørge for at mine barn får mat. Det fikk jeg ikke da jeg bodde og jobbet i Sarh. Jeg gleder meg til å se hvordan fremtiden blir!

Jeg tar av meg hatten for organisasjonen som jobber for dette. Jeg vil at de skal vite at vi trenger tid for at skoleprosjektet skal sette seg godt, men ber dem tro på at det de har sådd kommer til speile seg i lokalsamfunnet, både en endring i mentalitet men også samhold og tro på fremtiden.

Kamdar Ambroise sammen med femte klasse utenfor klasserommet deres i Mairoum.

Kara Kapio, landsbysjef i Mairoum

Jeg vil først takke deg, Ousmane for å ha tenkt på oss. Jeg delte en del av min ungdomstid med deg, og jeg husker da du og broren din var her i Mairoum for første gang. Det er mange år siden nå.» Ousmane husker også dette og kan fortelle Kara at det var i 1984. «Jeg burde selv være som deg, men mine foreldre ga meg ikke muligheten. Jeg kan fiske, dyrke jord og gjøre mye annet, men jeg kan hverken lese eller skrive. Som landsbysjef oppsøker jeg alltid folk for å lese brev jeg får fra administrasjonen eller for å skrive brev. Jeg håper at barna våre som går her på skolen, lærer å lese og skrive så de ikke blir som meg.

Skolen er veldig fin. Du ser selv at barna gleder seg hver dag til skolen. Det er noen som holder barna tilbake, det gjelder ikke så mange av tounbarna, men mange fra haussaene. Jeg forstår ikke at de kan holde barna hjemme når de får gratis skole. Jeg prøver å snakke med sjefen deres. Han forstår, men sier at han ikke kan presse for mye. Jeg forstår heller ikke myndighetene. Hvorfor gir de tillatelse til andre skoler, men ikke vår? Kanskje de er misunnelige for alt vi har fått her i Mairoum. De bør støtte oss og følge med for hvis våre barn klarer seg, kommer de til å ta del i samfunnet og det vinner alle på.

ECAM-prosjektet er mitt prosjekt, det er vårt prosjekt. Aldri har folk kommet seg ut og jobbet sammen for noe som dette. Før pleide vi å møtes i landsbyene når det var markedsdag eller når det var sorg i en av landsbyene, men aldri så mange for å jobbe sammen. Det er utrolig å se hva det har gitt oss. Det er ikke så lenge siden alt her på skoletomten bare var trær og gress. Vi drakk vann rett fra elven, men nå har vi godt vann å drikke. Tenk at dere ga oss skole, vann og en plass hvor vi samles og møtes for å snakke om vår kanton, ja, takk til dere. Vi har også en plass hvor barna kan spille fotball. Vi må ta vare på det. Til slutt legger han til: Vi har ikke strøm i husene våre, men likevel har vi strøm her i Mairoum (han ler). Kan jeg som landsbysjef få strøm? Han ler høyt og Ousmane smiler tilbake.

Nathalie Bono, går i sjette trinn og har 2 barn

Nathalie vet ikke hvor gammel hun er, men velger å si 22. Hennes far sier hun er 27.

Jeg bodde i Sarh (nærmeste storby) hos onkelen min før. Der gikk jeg i femte, men jeg ble gravid og kom tilbake til Mairoum. Det er bra at jeg har skolen å gå til. Jeg har to barn (4 og 2 år), men er ikke gift og bor fortsatt hos mine foreldre. Jeg kan lese og skrive. Jeg er veldig glad for at vi har en så fin skole her. Jeg får muligheten til å gå på skole, lære meg ting og kanskje bli noe i fremtiden. Det er bra også fordi mine barn vil få muligheten til å gå på skolen her i landsbyen og de trenger ikke reise fra meg til et annet sted for å gå på skolen.

Jeg er veldig glad vi har fått vann, for før drakk vi vann fra elven og hadde hele tiden magesykdom og masse kløing i huden som følge av bakterier i vannet. Skoleprosjektet har ført til mange endringer her i Mairoum. Jeg ser at folk holder mer sammen og at det er mer penger og mat i Mairoum nå. Jeg tenker mye på mine barns fremtid. Jeg ønsker å hjelpe mine barn så de kan fullføre skolen og klare seg i livet slik som deres mor. Jeg skal bli noe! Hvis jeg får muligheten vil jeg gjøre mye for Mairoum. For eksempel lage vei, og sykehus som vi mangler. Når folk er syke må vi ta dem med til Sarh. Det er ikke alltid det går bra med de syke. Jeg husker hun

som døde underveis mens hun ble fraktet med kano til sykehuset for å føde (julen 2021). Det hadde vært veldig fint om det var helsestasjoner i hver landsby så folk slipper alt du vet. Jeg ønsker at barna i hele landet vårt skal få skolegang slik at det blir mange lærere, leger og sykepleiere som kan utvikle landet vårt.

Jeg takker veldig mye de folkene fra Norge som har hjulpet. Jeg vil også si at det er mye som gjenstår å gjøre. Veien er ikke bra og vi mangler sykehus. Men jeg er uansett glad for alt de har gitt oss; vann, strøm til skolen og ting å leke med. Det er bare blitt så fint her og det er på grunn av deres hjelp.

Adama er 11 år, bor i Diba Sia og snakker 4 språk

Jeg bor 2-3 km fra skolen. Jeg snakker toun hjemme, men på skolen bruker jeg både toun og fransk. Jeg kan litt hausa og snakker sara med andre som ikke kan toun. Jeg kan lese, men ikke skrive. Jeg må bare lære meg å skrive også. Jeg liker skolen godt, for vi har pulter å sitte på, den fineste skolebygningen som finnes, vi får gratis skolebøker og ingen slår oss! Vi har fått rent vann. Når vi drikker får vi ikke magesykdommer, vi får heller ikke kviser på kroppen som før. Jeg skulle ønske vi får helsestasjon og vei.

Når jeg ikke er på skolen pleier jeg å våkne tidlig, koste i hagen, vaske tallerkener i eleven, lage te til far og mor og lage grøt til oss selv. Når pappa kommer tilbake fra elven med fisk, lager jeg mat til oss og koster på ettermiddagen. Jeg har egentlig ikke så mye tid for med selv når jeg er hjemme, men det går fint. Det er sånn det er her med oss jenter. Derfor liker jeg at skolen er her, for da kan jeg gå på skolen og da må mamma gjøre noen av mine oppgaver før jeg er tilbake, sier Adama og ler veldig høyt.

Jeg liker best å bøye verbet «å ha» for det er som å synge, og det hjelper meg å huske. Jeg vil bli lærer nå jeg blir stor. Jeg vil bo i Ndjamena, for da er det lettest å få jobb.

Jeg takker dere som har bygd skolen vår. Jeg er bare så glad vi har skolen. Dere har valgt riktig når dere hjelper oss her, for vi var i mørket før. Tusen takk onkel Baïna (*), du som sammen med andre bruker din tid for å hjelpe. Du skal få tilbake det du har gjort for oss. Ja det er sant, du har gjort mye for oss. Gud hjelpe deg og de andre! Når jeg får barn, skal han hete Baïna uansett om det er gutt eller jente.

(*) Baïna er Ousmane Kabos lokale kallenavn og onkel kan brukes uten at man er i slekt.

Ngotar er tolv år, bor i Mairoum og vil gjerne bli rektor

Jeg går i fjerde trinn og jeg er heldig som bor nær skolen. Hjemme i familien min snakker vi bare toun, men på skolen snakker jeg både toun og fransk med mine venner. Læreren min snakker fransk med oss, men noen ganger kan han bruke sara når vi ikke forstår ting. Jeg kan lese fransk, men jeg kan ikke skrive. Jeg kommer til å lære å skrive. Jeg liker å gå på skolen fordi det er en fin skole. De har gitt oss en fin bygning, vi har pulter så vi sitter ikke på bakken, vi har vann, vi har ting å leke med i friminuttene, fotballbane, basket og hva de kaller det - hmm ja, hjelp meg. Hva heter det når vi kaster ball med hånden? - *Håndball?* - Ja.

Jeg liker faget hygiene, for hygiene bekjemper sykdom. Det er fint at vi har fått vann, fordi når du drikker rent vann får du ikke magesykdommer. Hjemme hos oss hjelper jeg foreldrene mine med å dyrke jord og fiske, og når jeg har fri fra skolen pleier jeg å ta med kyrne våre til elven så de kan spise og drikke vann. Når jeg blir stor vil jeg bli lærer og hvis jeg kan, vil jeg bli rektor. Jeg vil bli lærer for å undervise andre barn så de kan ha en fremtid.

I fremtiden vil jeg bo i Mairoum men jeg kan også bo i Sarh eller i Ndjamena for å få meg jobb. For Mairoum og Kokaga ønsker jeg en helsestasjon. Jeg tenker vi bør ha vei også, og uniform, jeg vet ikke hvorfor, men jeg liker at elever går i uniform for da blir vi like. ... Det er urettferdig at noen har fine klær og at andre ikke har det.

Achta, elev fra Mougou litt nord for Gangoli

Mitt navn er Achta Bedaou. Jeg er både toun og sar (folkegrupper) og bor i Mougou ved Gangoli, men i ukedagene når jeg går på skolen, bor jeg i Diba. I helgene eller når vi har fri fra skolen går jeg helt hjem. Det er ca 14 km å gå. Vi går hjemmefra klokken tre om natten for å komme på skolen klokken seks. Når skolen er ferdig, går jeg hjem.

Hvis jeg ikke har noe å gjøre pleier jeg å lese i boken min, men når de jeg bor hos ber meg om noe, gjør jeg det først. Jeg leser, men jeg spør også om ikke de har noe jeg kan gjøre. Når kvelden kommer, går jeg og legger meg. Jeg snakker sara og toun hjemme, men fransk på skolen. Jeg skriver, men jeg må lære å lese. Jeg er blitt flink i år. Jeg liker godt at vi har en skole å gå til og at vi har en lærer som underviser oss. Her går vi på toalett inne, det er så mye nytt som blir gjort her. Brønn med godt vann gjør at man blir ikke syk som før. Jeg vil bli lærer for å undervise andre barn, og jeg vil bli som onkel Baïna som bygde skole til oss.

Jeg ønsker vann i landsbyen min. De har gitt vann til Doubadana men vi i Mougou har ikke vann. De gir alt til Doubadana og ingenting til oss. Maskin som kverner korn har de fått også, og det ønsker jeg. Vi trenger vår egen skole vi også.

Elev fra Mologuidi

Jeg er sara kaba (en folkegruppe) og bor i Mologuidi som ligger 5-6 km fra skolen. Jeg går hjemmefra klokken fem for å komme til skolen. Jeg går i andre trinn. Jeg snakker sara kaba hjemme, men øver på å snakke fransk på skolen og når jeg snakker med læreren min. Jeg kan skrive enkle ord, men jeg kan ikke lese. Jeg følger med i timene når læreren leser opp for oss slik jeg kan øve når jeg er hjemme. Før var det ingenting her, men nå har vi mye. Vi har hus vi kan sitte i for å lære, vi har vann på skolen og vi har fått ekte ballspill med fot og med hendene (fotball-, håndball- og basketballbaner). Det er mye her som jeg har ikke sett før.

Jeg liker lesing fordi jeg vil klare å lese når jeg ser et papir på bakken. Det er bra vi har vann her på skolen, for vannet i dammene er ikke bra for helsa. I Mologuidi drikker vi fortsatt vann fra vanddammen vår og det er ikke bra. Jeg skulle ønske vi i Mologuidi også får en brønn. Korowolo har vann, Bohou har vann, men ikke vi. I regntiden dyrker jeg åkeren og høster sammen med foreldrene mine. Det er ikke så mye å gjøre i tørketiden, så da går jeg på skolen for å lære og for å møte andre barn. Jeg vil undervise andre barn når jeg blir stor, men hvis jeg ikke klarer det vil jeg lære å sy klær. Jeg vil tjene penger selv. Kanskje jeg kan bo i Sarh eller i Ndjamina.

Izadine Nana, har midlertidig flyktet fra Khogo

Jeg kommer fra Khogo, 25 km fra Mairoum. Jeg flyttet til Diba Tim for å gå på skolen i Mairoum på grunn av nomadenes krig i Khogo. Jeg går i tredje. Jeg snakker toun hjemme, men prøver å snakke fransk på skolen. Jeg kan skrive og lese, men ikke så mye enda. Jeg liker å gå på skolen og jeg liker skolen min og jeg vil lære for å bli som Baïna. Jeg vil være som han og hjelpe landsbyen min. Jeg vil lære alt som læreren underviser, men jeg liker best lesing. Jeg vil lese en stor bok en dag. Det er bra at vi har rent vann på skolen og i landsbyen. Før var vi ofte syke, men det er vi ikke nå. Jeg liker å lese i skriveboken min når jeg er hjemme, men jeg hjelper også de jeg bor hos her i Mairoum. Jeg hjelper med fising og andre ting før jeg legger meg. Når jeg blir stor vil jeg bo en annen plass, jeg vil være som andre og leve av jobben min slik som Baïna.

Jeg ønsker at nomadene ikke skal komme til Khogo og at veien skal bli bra, for da ville alt bli bra. Da kan vi gå på skolen i Khogo, og vi kan få besøk av andre, og vi kan komme oss raskt til Sarh. Tusen takk til de som har bygd skolen her og i Khogo. Jeg ber Gud gi dem mer tilbake for innsatsen de har gjort for oss.

Seidou er toun, bor i Dba Sia og ønsker å studere i Kamerun

Det er 4 km fra Diba Sia til skolen og jeg går til fots til skolen. Vi reiser hjemmefra når klokken er fem, og da er det fortsatt litt mørkt. Jeg går i tredje klasse. Hjemme hos oss og i landsbyen snakker jeg toun, men på skolen snakker jeg fransk med mine venner og med læreren. Jeg kan lese og skrive litt, men i fjor kunne jeg det ikke. Jeg synes læreren i år er flink til å lære oss lesing og skriving. Alt er bra med skolen, skolebygningen, drikkevannet og fotballbanen. Jeg liker alle fagene, men jeg liker best lesing. Vannet på skolen er bra for det gir ikke sykdommer. Vannet vi drakk fra elven ga oss mage- og hudsykdommer. Vi har en brønn i Diba Sia (ikke OCL-prosjekt), men vannet som kommer ut er farget rødt. Vi drikker det, men vannet i Mairoum er best. Jeg hørte at onkel Nassar skal hjelpe oss.

Jeg hjelper foreldrene mine med å dyrke åkeren og høste sesam, mais og hirse. Jeg går på skole, for når jeg blir stor vil jeg ikke jobbe som mine foreldre. Jeg vil først studere i Kamerun. Da kan jeg gjøre små jobber og studere for å bli stor som onkel Baïna og gjøre det han har gjort for oss.

For Kokaga og min landsby ønsker jeg at alle skal få rent vann, at det skal være skole for alle barn og at det kommer soldater for å passe på oss slik at nomadene blir redd og blir jaget vekk. Jeg vil at det skal være fredelig som før uten dem. De var i Diba Sia og dyrene deres ødela åkrene. Da måtte det komme soldater for å få dem vekk. Jeg tenker på de familiene som mistet hele avlingen.

Jeg takker de som bygde skolen vår og jeg ber Gud belønne dem. Jeg vil at de skal få alle barna her til å gå på skolen. Det er bra, for da blir vi kjent med hverandre på tvers av landsbyene.

Kvinne, mor til fem og bestemor til mange. (Ønsker ikke bilde)

Jeg har bodd i Mairoum i hele mitt liv, og alle mine barn og barnebarn er født her. Jeg husker Ousmane godt fra vi var ungdommer. Det er lenge siden, og da var foreldrene våre i live. Nå er de døde og det er bare oss igjen. Jeg hadde ikke trodd at vi ville få alt jeg ser her i min levetid, og i alle fall ikke på bare ett år. Jeg er takknemlig for det Ousmane og hans venner har gjort i Mairoum. Rent vann var noe vi savnet, og kirken ga oss en brønn, men det er bare sand som kommer opp når vi pumper. Før samlet vi oss bare når det var fest, men nå samler vi oss for å jobbe sammen for oss selv, våre barn og våre barnebarn. Da vi snakket med hverandre før, snakket vi mest om ting som kunne få oss frem. Vi møttes ikke ofte med andre kvinner fra nabolandsbyene. Med skoleprosjektet møtes vi for å jobbe sammen og vi snakker om andre ting også (hun ler) du vet vi kvinner liker å snakke om hverandres liv, og om mennene våre også. Jeg er blitt kristen nå og jeg går i kirken flere ganger i uken. Vi er sammen der, og vi er også sammen når det gjelder skolen og ting som skjer her. Nå snakker vi mye om skolen og om barna som går på skolen. Når vi våkner, kan jeg ikke bare begynne å jobbe, jeg må først vekke mine barnebarn som er med meg, for at de skal gjøre seg klar til å gå på skolen. Jeg takker Ousmane mye.

Han og hans venner har allerede gjort mye for oss, men hvis jeg kan få helsestasjon her før jeg dør, vil jeg lage en fin plass til Ousmane (i himmelen) til han kommer. (Hun ler veldig høyt), noen kvinner som var der mumler noe og hun fortsetter: «De ler, de vet ikke at jeg snakker for dem. Jeg skal ikke føde flere ganger. Det er de som trenger å dra til sykehus for å føde, og de trenger vei så de kan fraktes fort med motorsyssel til Sarh. Du må takke dine venner, Ousmane, jeg skal ikke be dem om mer for ingen andre har gjort så mye som de har gjort her og i de andre landsbyene.

Kvinner i Mairoum. Bildet er fra januar 2022 og har ikke tilknytning til teksten.

Økonomi og støttespillere

Denne rapporten er skrevet i begynnelsen av desember. Basert på budsjetterte gaver og kostnader i desember vil tallene for 2023 se omtrent slik ut:

Gaver 2023: kr. 490.000

Driftskostnader 2023 (lønn, skolemateriell, fagdager, vedlikehold, reise): Omtrent kr. 210.000

Prosjektkostnader (nybygg, brønnboring, idrettsplass): Omtrent kr. 240.000

Gjeld (langsiktige personlige rentefrie lån fra 2022): kr. 480.000

Vi har takket være våre gode støttespillere gjennom hele 2023 overholdt våre forpliktelser mht lønn til ansatte i Tsjad og vi har hatt midler til videreutvikling (ref. listen på side 2). Største bidragsyter i 2023 var Stiftelsen Anna Jepsens Minde (se side 10). Vi har også mottatt betydelig støtte fra Arna Rotaryklubb, Bergenhus Rotary, Torgalmenning Rotaryklubb og Cross Management. Vi nevner også spesielt Arna MSK speidergruppe, Ytre Arna Sanitetsforening og Gullfjell Consulting som støtter oss fast og gir forutsigbarhet i økonomien. M Vest Energy, Aktiv Omsorg Vest og Grafisk Digital finansierte hver sin brønn i 2023.

Vi mottar i tillegg store og små gaver fra enkeltpersoner som vi støtte vårt arbeid. Mange av disse gavene kommer inn i forbindelse med runde dager der jubilanten ønsker seg bidrag til OCL. Vi tillater oss å nevne spesielt avtroppende kulturbyråd i Bergen, «Doddo» som med sin store vennekrets alene sikret skolegang i et helt år for 120 elever.

Sist men ikke minst vil vi nevne våre faste givere som hver eneste måned oppmuntrer oss med sine gaver og gir oss mulighet til å ivareta våre forpliktelser til lønn slik at elevene får den undervisningen de fortjener. Vi har behov for flere fastgivere!

Kjenner til en bedrift, stiftelse eller organisasjon som burde vurdere å støtte vårt arbeid så er det fint om du formidler kontakt. Gi dem gjerne dette heftet – vi sender deg gjerne et nytt. Vi jobber hele tiden for å få endene til å møtes, og så langt har vi heldigvis klart å få det til - heldigvis for barna i Kokaga.

Rotary

Arna Rotaryklubb
Bergenhus Rotary
Torgalmenning Rotaryklubb

STIFTELSEN
Anna Jepsens Minde

MVESTENERGY

Norske Kvinners
Sanitetsforening
Ytre Arna Sanitetsforening

GULLFJELL
CONSULTING

**AKTIV
OMSORG
VEST**

Ditt bidrag betyr mye for mange!

Støtten til prosjektet har gjort det mulig for folket i Kokaga å bygge og drive en skole. Utviklingen fortsetter både på skolen og i lokalsamfunnet. Vær med på dette som skolefadder med faste månedlige trekk eller ved å gi en enkeltgave. Følg oss på nettsiden vår og på Facebook og se hvordan det går med prosjektet i Kokaga.

Fastgiveravtale og enkeltgaver fra privat og bedrift: <https://www.ourchildrenlearning.com/doner>

Du kan også gi direkte til **kontonummer: 1506 65 58549** eller **Vipps: 696904**

Vil du bli fastgiver? Da er det enklest om du oppretter en fast betaling til vår konto i nettbanken din slik som mange av våre fastgivere allerede har gjort. Da kan du endre beløpet eller avslutte avtalen selv. Registrer deg gjerne som fastgiver på nettsiden vår. Vi jobber med å få en enkel løsning for gjentakende betalinger hos Vipps.

Our Children Learning (OCL) er en frivillig og ideell organisasjon med små kostnader til administrasjon. I styret for OCL sitter: Ousmane Kabo (leder/styreleder), Jarle Lysebo (nestleder) og styremedlemmer: Arnstein Eide Hetle, Fatimé Kabo, Ruben Håland Dalseide, Siren Preto og Kristine Breivik
E-post: ourchildrenlearning@gmail.com